

[Ingerlise Koefoed]

drømme om en anderledes hverdag, og det er i sig selv efter min mening ikke uvæsentligt.

Men de kulturtilbud, som de fleste børn modtager i dag, er jo ikke noget, der gør tilværelsen mere nuanceret eller trangen til at ændre noget ved voksnes og børns situation større. Det er de kommercielt dirigerede fritidstilbud eller »slå-tid-ihjel-tilbud«, der dominerer børns fritid. »Kulturens Børn« viser klart, at alle børn kender ABBA, Smølferne og diverse tegneserier og så for resten børnebibliotekerne, som jeg vil vende tilbage til om lidt i en noget anden sammenhæng.

Det, som alle børn kender og bruger, hvad er så det? Det er det mest trivielle, det forlorent spændende, det er idoldyrkelse, forældede kønsrollemønstre og mere af samme skuffe, og desuden er det udtryk for en almindelig børneudbytning: smølfer, popplader, bluser og badges med alle mulige idoler og drømmebilleder hiver pengene ud af lommen på børnene, som er et ivrigt køberpublikum, fordi de igennem reklame og selvfølgelig også gennem kammeratsamtaler har forstået, at de ting er in, og der er få, det er så vigtigt at være in for som børn på 9, 10, 11 år.

Det er ikke min mening at forbyde de ting at eksistere – det kunne nok heller ikke nytte ret meget – men det er min mening at slå fast, at vi, hvis vi som ansvarlige voksne og politikere bare siger, at børn elsker smølfer, ABBA, Anders And og den slags, og lader dem nøjes med at have de tilbud, svigter børnene og overlader dem fuldkommen til det kommercielle marked og til en kulturindustri, der ikke satser på børn af andre grunde, end fordi det kan betale sig.

Jo stærkere kulturindustrien fører sig frem, jo vigtigere bliver det, at vi gør en indsats for at bevare og udbygge de mere seriøse børnekulturtilbud og vel at mærke udbygge dem sådan, at de kan nå også de børn, som de hidtil ikke har nået. Det er jo sådan – og det ser man også af »Kulturens Børn« – at når først tilbuddene er der, er børnene der også og benytter dem.

Det er også sådan, at tilbuddene hidtil har været færrest dér, hvor der er mest brug for dem: i de socialt set ringeste boligkvarterer, i nogle efterhånden ret affolkede landkommuner samt i nogle kommuner, der overhovedet ikke kan forstå, at det offentlige skal satse på børnekulturtilbud, og hvor der måske samti-

dig ikke er nogen privatperson, der tager initiativ til at gøre noget for børnene.

Hvor ved man fra, at det er sandt, at børnene bruger tilbuddene, når de er der? Det ved man såmænd fra børnebibliotekerne, og nu må hr. Poulsgaard undskylde mig, at jeg igen kommer til at sige noget om børnebiblioteker. Dér kommer, som vi har hørt fra kulturministeren, så godt som alle 9–12-årige, og børnene låner lige så mange bøger fra folkebibliotekernes børneafdelinger, som de voksne fra voksenafdelingerne.

Men hvorfor er det blevet sådan? Fordi der som baggrund for børnebibliotekerne findes en lovgivning, der dels gør det obligatorisk for kommunerne at oprette og drive et folkebibliotek, dels fastslår, at der i hvert bibliotek, også afdelingsbiblioteker og bogbusser, skal være en afdeling for børn. Dertil kommer, at loven har været fulgt op af et sæt vejledende normer for, hvor mange bøger for børn hver kommune bør have.

Endelig er der det lidt mindre formelle, men efter min mening enestående og efterlysningsværdige, at man i denne lov ikke taler om landets indbyggere eller borgere, eller hvad sådan nogle nu hedder, men om voksne og børn. Det vil sige, at man helt bevidst nævner børn i lovteksten, og det har bestemt hjulpet voksne politikere til at forstå, at det altså ikke er nok med bøger og plader og arrangementer for voksne; børnene skal også have noget enten til sig selv eller sammen med voksne.

Det er kommunerne og amterne, som først og fremmest har ansvaret for, at der kommer kultur- og fritidstilbud til børn, og rapporten viser, at der er meget stor forskel på kommunernes velvilje og opfattelse af børn som andet end forældrenes ansvar.

I disse tider, hvor staten lægger stærke bånd på kommunernes aktiviteter ved henstillinger om, at de skal foretage sig så lidt som muligt så billigt som muligt, kan man vel næppe forvente, at kommuner, der hidtil ikke har gjort ret meget for børn, skal gøre mere. Ikke desto mindre er det galt, at børnene rammes så hårdt, som de gør, både ved indskrænkninger i skoler, institutioner og klubber og ved manglende muligheder for spændende oplevelser og skabende aktivitet.

Staten bør selvfølgelig først og fremmest give kommunerne deres økonomiske selvbestemmelse tilbage, og den bør også, uanset